І чужому научайтесь, й свого не цурайтесь... Т. Шевченко

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807, з Нью Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200, з Нью Йорку (212) 227-5250, (212) 227-5251

РІК LXXXII. Ч. 123. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК П'ЯТНИЦЯ, 27-го ЧЕРВНЯ 1975 ЦЕНТІВ 20 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK FRIDAY, JUNE 27, 1975 No. 123. VOL. LXXXII.

Українська преса на виставі в Судбурах у Канаді

Судбури (ОУПС). — Дня 17-го червня перебували тут із відвідинами представники т. зв. „етнічної" преси Канади під проводом довголітнього президента „Федерації Е. П." — словінця Владіміра Мавка. Зустріч із „багатокультурними Судбурами" відбулася того ж дня в приміщенні дому „Карузо Клюб" в приявності представників уряду, міста й української громади під головуванням керівника місцевого КУК-у Миколи Коцийовського й В. Гальчука, секретаря. З цієї нагоди влаштовано, заходами рухливого місцевого патріота Василя Курилова, виставку „багатомовної преси" з газетами й журналами різних етнічних груп у Канаді та з-поза неї. Із слов'янських часописів були заступлені найчисленніше українські видання з Вінніпегу, Торонта, Едмонтону, а там із Америки, Европи й інших континентів. Пан Курилів, як передплатник і представник української преси в Судбурах, доклав усіх старань, щоб виставка етнічної преси в Судбурах була якнайповніша і щоб українські видання були якнайкраще заступлені. Учасники імпрези одержали інформаційну літературу про „Багатокультурний Центр" у Судбурах від українки пані Люби Волощук. Родей, що очолює цей Центр від 1971 р. Два випуски цікавого річника „Гармонія в культурах", що появився заходами Центру, дають, за словами проф. Яр. Рудницького, привабного на цій імпрезі, „прекрасний зразок того, як можна будувати багатомовність і багатокультурність у новій Канаді при добрій волі всіх, кому залежить на розвитку справедливого суспільства цієї країни". На закінчення зустрічі приявним показано красивавчий фільм про Судбури й околицю та економічно - культурний ріст цього важливого індустріяльного осередку Онтаріо.

ВІСТІ ОСЕРЕДКУ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ Й ОСВІТИ У ВІННІПЕГУ

Солженіцин у гостях в Осередку. 17 червня до Осередку Укр. Культури і Освіти несподівано завітав Олександер І. Солженіцин. Його побут у Вінніпезі була дуже несподіваною й тому кожен, хто мав нагоду зустрітися з ним був немало зворушений і заскочений. Першу візиту О. Солженіцин склав ОУКО. Оглянувши бібліотеку, картинну галерію та музей, він висловив признання управі за зрозуміння важливости зберігання й плекання культурних цінностей навіть так далеко за межами Батьківщини. У Вінніпезі А. Солженіцин перебував тільки один день.

Дотація для ОУКО від Манітобського уряду. Манітобський уряд призначив ОУКО чергову дотацію в сумі 24,000 дол. на покриття адміністративних видатків та розвитку дальшої праці цієї інституції. Міністер культури Рене Тюпен, надсилаючи чек, висловив признання Дирекції та працівникам ОУКО за їхню культурну працю, що вже виразно позначилася не лише в межах українського суспільства, а і вселанадського.

Виставка вибраних творів. На час літніх місяців у галерії Осередку Української Культури й Освіти експонуються художні твори з постійної колекції ОУКО таких видатних мистців, як М. Івасюк (1865-1930), О. Новаківський, О. Архипенко, Я. Гніздовський, В. Касіян, І. Труш, К. Шонк-Русич та ін. Виставка розпочалася 18-го травня й триватиме до 5 вересня.

В Трентоні відбувся ювілей парафії із презентацією випускників шкіл

Трентон, Н. Дж. (С. Ш.). — До одної з найбільш замітних подій в нашій громаді треба зарахувати Ювілейну забаву з нагоди 25-ліття місцевої української католицької парафії, получену з презентацією випускників середніх і вищих шкіл загально - американської системи, та шкіл українознавства.

Забава відбулася 14-го червня ц. р. в новозбудованій авдиторії української католицької церкви.

Презентацію градуантів перевела громадська й пластова діячка, довголітня керівничка української радіопрограми пані Ніна Самокіш. Викликувані поіменно майстром церемонії градуанти врочисто підходили до приготованого серед залі стола, де з рук п-і Оксани Микитин або п. Миколи Колодія одержували пропам'ятні відзнаки. Відтак під проводом признанених асистентів, засіли за почесний стіл.

Найзворушливішим моментом вечора була презентація випускників українських шкіл: школи при православній церкві св. Юрія Переможця і абсольвентів вищих курсів українознавства при Українському Народному Домі.

Голова місцевого Відділу УККА Андрій Галайдіда привітав градуантів, побажав їм дальших успіхів в науці для добра української громади.

Від Вищих Курсів Українознавства промовляв і вітав випускників-абсольвентів їхній учитель - історик д-р Богдан Корчмарик.

В імені 23-ох градуантів склав подяку організаторам того приємного вечора абсольвент Ля Саль Коледжу, Орест Копаниця.

Приявних на імпрезі було около 300 осіб.

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

МИСТЕЦЬКА ВИСТАВКА ЕДВАРДА, ЮРІЯ І ЯРЕМИ КОЗАКІВ В ГАНТЕРІ

Гантер, Н.Й. — В п'ятницю, 4-го липня ц.р. відбудеться тут в мотелю „Ксенія" відкриття вакаційної виставки образів трьох Козаків — Едварда, Юрія і Яреми. Виставка триватиме до кінця серпня.

ВИСТАВКА Я. ВИЖНИЦЬКОГО

В неділю, 29-го червня ц.р. о год. 1-ій по полудні у відпочинковій місцевості Гантер, Н.Й. у постійній галерії напроти „Ксенії" відбудеться відкриття сезонової виставки нових образів мистця Ярослава Вижницького.

МІЖНАРОДНІЙ ВІДБИВАНКОВИЙ ТУРНІР В ГЛЕН СПЕЙ

Провід Відбиванкової Ланки УСТ „Чорноморська Січ" інформує, що в днях 28 і 29 червня ц.р. на Оселі „Верховина" в Глен Спей, Н.Й. відбудеться великий міжнародній відбиванковий турнір, участь в якому візьмуть 15 дружин з різних міст Східньої Америки.

ПРЕЗИДЕНТ ФОРД ПЕРЕСТЕРІГАЄ АГРЕСОРІВ, ЗАЙМАЄ СТАНОВИЩЕ ДО АКТУАЛЬНИХ СПРАВ ВНУТРІШНЬОЇ І ЗОВНІШНЬОЇ ПОЛІТИКИ ЗСА

Вашінгтон. - Під час пресової конференції в середу, 25 червня, президент Форд заявив, що нова підвишка в цінах на нафту країнами - продуцентами мала б „шкідливі наслідки" на економіку всіх країн світу, особливо недорозвинених держав, а також до меншої міри Західної Европи, Японії та ЗСА, і тому на випадок такої підвишки країни - споживачі мусітимуть шукати за іншими джерелами енергії. Не входячи в подробиці, Президент сказав, що таку підвишку він вважав би „дуже підривною і неприйнятною" для ЗСА та їхніх союзників.

Протягом 30-хвилинної пресової конференції, передаваної на телебаченні та по радіо, президент Форд відповів також на ряд інших питань, зв'язаних із закордонною та внутрішньою політикою ЗСА. Він не заперечив, але також не підтвердив, що ЗСА в крайньому випадку могли б вжити тактичну атомову зброю, якщо б Північна Корея знову напала на Південну Корею. Президент тільки сказав, що Америка має „відстрашуючу мілітарну силу" і вживатиме її, коли того вимагатиме державна безпека.

Коментуючи недавню заяву державного секретаря Генрі Кіссінджера, що союзники Америки не повинні думати, що вони „роблять ласку" для ЗСА, зберігаючи з Америкою союзні взаємини, Президент сказав, що заява Кіссінджера не була „сигналом" нової політики Вашінгтону і не була звернена спеціяльно проти Туреччини, яка, як відомо, погрожує закрити американські військові бази, якщо ЗСА не відновлять мілітарну допомогу для неї, але мала на меті підкреслити, що домовлення між союзниками повинні бути обопільно корисні. Він заявив, що ЗСА робитимуть все можливе, щоб розв'язати конфлікт між Туреччиною і Грецією в справі Кипру.

Щодо інших закордонних справ, то Президент сказав, що він не має жадних доказів, що Совєтський Союз нарушує договір в справі обмеження стратегічної атомової зброї, як це твердять деякі коментатори, але також заявив, що хоча Европейська конференція для справ безпеки і співробітництва „продвужується з успіхом" у Гельсінках, то ще не відомо, чи цього літа відбудеться там вершинна конференція, бо ще не полагоджені всі розбіжності. Він також сказав, що неможливим є, щоб контрольована комуністами Португалія була членом НАТО, але заявив, що протягом останніх кількох днів вказує, що ситуація в Португалії не така погана, як первісно виглядало.

Президент відмовився коментувати вістки, що працівники совєтського КҐБ підслуховували американські телефонічні розмови, а тільки заявив, що має довір'я до власних американських відповідних чинників, тобто, що ЗСА дадуть собі раду із цим шпигунством СССР.

Щодо внутрішньої американської політики, президент Форд знову натавурував Конгрес за те, що досі не схвалив таких законопроєктів, які зменшили б залежність ЗСА від чужих країн щодо постачання пального, завів, що він надіється, що його дорадники „помиляються", коли передбачають надто високий рівень безробіття на наступних кілька років і сказав, що якщо економічна ситуація не поліпшиться значно до наступного року, то він може продовжити не на один рік зменшення у федеральних податках, встановлене на цей рік. Президент Форд твердив, що боротьба проти безробіття і економічної рецесії мусить іти „повільним кроком", бо в іншому випадку ЗСА можуть знову опинитися в інфляційній ситуації. Він знову повторив, що незабаром офіційно проголосить свою кандидатуру на пост президента в 1976-му році і хвалив Джона Коннеллі, колишнього губернатора Тексасу і колишнього секретаря скарбу, якого, між іншим, вважають можливим конкурентом Джералда Форда на номінацію Республіканською партією.

Палата Репрезентантів підтримала президентське „вето"

Вашінгтон. — У середу, 25 червня, Палата Репрезентантів не змогла уневажнити „вето" президента Форда, накладеного ним день раніше на законопроєкт, який пропонував призначити для будівельної індустрії 1.2 більйона долярів наглої допомоги. За пропозицію уневажнити це „вето" голосувало 268 конгресменів, а проти — 157, тобто бракувало 16 голосів. Як відомо, для уневажнення президентського „вето" треба згоди двох третіх присутніх законодавців. Це вже четвертий раз від ряд, що законодавці цього року не змогли уневажнити „вето" президента Форда, накладених ним на різні законопроєкти.

У середу, 25-го червня, спікер Палати Репрезентантів Карл Алберт гостро критикував Президента за те, що він, нібито, накладає „вето" на всі пропозиції демократичних законодавців щодо створення додаткових затруднень і зменшення безробіття. Натомість президент Форд заявив, що рішення Палати не уневажнювати його „вето" законопроєкту в справі допомоги будівельній індустрії вказує, що між законодавцями „зростає відчуття фіскальної відповідальности", бо, на думку Президента, така 1.2-більйонова допомога могла спричинитися до нового зросту в інфляції.

Палата Репрезентантів проголосувала підвищити державне заборгування

Вашінгтон. — Палата Репрезентантів у вівторок, 24 червня, 223-ма голосами проти 196-ох пропозицію підвищити теперішню верхню межу державного заборгування на 46 більйонів долярів, тобто до 577 більйонів, і передала законопроєкт до Сенату. Нова верхня межа державного заборгування буде в силі до 15-го листопада ц.р., якщо на неї погодиться Сенат і президент Форд. Як нова верхня межа не буде схвалена до 30-го червня ц.р., то федеральному урядові не вистачить грошей, щоб покрити всі видатки, на які він вже зобов'язався.

РЕПРЕСІЇ В УКРАЇНІ ПРОДОВЖУЮТЬСЯ І ПОСИЛЮЮТЬСЯ

Нью Йорк (Пресова Служба ЗП УГВР). — В доповнення до попередніх повідомлень про переслідування української інтелігенції в Одеській області весною ц. р., тепер стало відомо, що В.Мороз, якого звільнили з праці в Одеській радіостанції, це поет Валентин Мороз (однойменник історика Валентина Мороза), автор кількох збірок поезій, член Спілки Письменників України і член КПСС. Він народився в 1938 році в Кіровограді, закінчив філологічний факультет Одеського університету, працював в місцевій пресі, а згодом в радіостанції. Декілька років тому він написав вірш п. н. „Дуб Шевченка", в якому був натяк на те, що безбожні підрізують Шевченкового дуба. Це йому тепер пригадали, викликали в КҐБ, дали догану і з праці звільнили. Тоді також з праці звільнили Василя Сагайдака і Володимира Крижанівського, співробітника обласної газети в Одесі.

Росіянин Одінцов (ім'я невідоме), якого в березні ц. р. призначили директором опери і балету на місце Богдановича (ім'я також невідоме), був до того часу начальником конвойних військ, а перед тим начальником конвойних військ МВД Одеської області. У тому ж театрі намагаються усунути з праці режисера Матвія Опперовського та видатного актора Водяного (ім'я невідоме). В Одеському університеті погрожують звільненням професорові історії Івановій Дзусеві за здогадне порушення партійних догм у з'ясовуванні „буржуазних народників".

В березні ц. р. в Одесі арештували В'ячеслава Ігрунова за те, що, мовляв, він поширяв закордонні видання. Минулого року були також арештовані музиканти Михайло Рубінштайн та Борис Генкін, які їздили з оркестрою до Відня на кораблі „Дніпро". А в квітні ц. р. їх засудили за здогадне поширювання закордонних видань та „контрабанду". Рубінштайна засудили на 15 років таборів, а Генкіна на 10. У зв'язку з їхньою справою арештували около 30 осіб.

В квітні ц. р. арештували в Житомирі учителя Бориса Хацкевича після того, як він подав прохання про виїзд до Ізраїля. Попередньо він відсидів 5 років в таборах, також за бажання виїхати з СССР.

Серед української громадськости Одеси і області зростає обурення українців проти посиленого русифікаційного курсу, що його проводить перший секретар КПУ Павло Козир. Вражає зокрема намагання усунути з преси та радіомовлення будь - які натяки на українську самобутність в галузі історії, культури, науки і под. Те, що ще зовсім недавно проходило в пресі, сьогодні заборонене. Редакції газет та радіостанції Одещини одержали списки заборонених авторів і творів, що їх не вільно згадувати у писаннях та програмах. Тепер заведено такий порядок, що автор, редактор, а тоді цензор особисто підписують заяву, що у даному матеріялі немає нічого із заборонених проблем, творів, чи прізвищ. Подібні доручення одержали працівники преси, радія та телебачення в інших областях України.

Серед населення України, а також в інших частинах СССР помічається дуже виразна зміна у ставленні до віруючих. Антирелігійна агітація режиму ніколи не користувалася симпатією населення, але у своїй більшості люди відверто не виявляли своєї підтримки релігії, побоюючись наражуватись владі. Тепер же з симпатією ставляться зокрема до тих релігійних груп, які відмовляються виконувати військову службу. В минулому їм закидали, що вони не хочуть „боронити батьківщини", сьогодні їхня стійкість, твердий характер і готовість виконувати навіть важку фізичну працю, чи йти в санітарні частини, здобувають признання ширших кіл суспільства. Знаходить багато зрозуміння також те, що віруючі різних обрядів відмовляються до свободи релігії, яка на словах гарантується конституцією СССР.

ПРОДОВЖУЮТЬСЯ НАПАДИ НА УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛІЗМ. БОГДАН КРАВЦІВ ЗНОВУ В ЦЕНТРІ УВАГИ СОВЄТСЬКИХ „КРИТИКІВ"

Київ. — В червневому числі журналу „Дніпро" опубліковано огляд нових підсовєтських видань, в тому й книжки „Про справжнє обличчя українського буржуазного націоналізму" за редакцією академіка АН УССР А. Д. Скиби. Идеться про збірку 12-ти статтей, в яких, як пише автор огляду Іван Маковійчук, „викриваються буржуазно - націоналістичні перекручення історичного походження українського народу, фальсифікації економічного розвитку Радянської України, вироблення моделі «елітарної» «самостійної України»". Самі заголовки статтей у цій книжці говорять за себе. Ось деякі з них: „На послугах імперіялістичної вояччини", „Спадкоємці свастики і тризуба", „Під вкраденою назвою" тощо. Не обійшлося без того, щоб не відвести місця й справі „антирадянського спілкування буржуазних націоналістів із сіоністами", про що написав відомий „спеціаліст від націоналізму" Р. Г. Симоненко, а також справі „їх зв'язків з клерикалізмом".

Серед статтей — одна присвячена нібито літературі. В. Л. Микитась написав про „Молодих радянських літераторів та вигадки заокеанських фальсифікаторів". Іван Маковійчук у „Дніпрі" пише з цього приводу, що у цій статті „автор розвінчує одного з фальсифікаторів української радянської літератури Богдана Кравціва, сина уніятського попа, співробітника націоналістичної газетки „Свобода" та мюнхенського журналу „Сучасність". Далі цей же Маковійчук подає „біографію" Богдана Кравціва — „пасквілянта, відвертого ворога радянського способу життя".

Справа в тому, як виходить з усього написаного в огляді, що „все те, яке підпадається у нас справедливій і принциповій критиці, й насамперед окремі невдалі та ідейно-немічні твори молодих письменників, буржуазні націоналісти беруть на свій щит і намагаються витлумачити як найбільше досягнення сучасного літературного процесу, як протиставлення загальновизнаним творам багатьох письменників старшого покоління". Згідно з словами Маковійчука, „вони будь-що прагнуть показати нашу літературу у кривому дзеркалі, підтасовуючи з цією метою факти і події".

І. Маковійчук далі пише, що „саме на такий шлях став і Богдан Кравців. У свій час він тенденційно коментував роботу V з'їзду письменників України, а теперр з провокаційними цілями розглагольствує про вигадану проблему «конфлікту між старшим і молодшим поколінням письменників», паплюжить українську радянську поезію, демагогічно закликає творчу молодь «вивести» літературу із «заворожерного кола колгоспно-виробничої й партійної тематики», а також відкинути «соцреалізм» та йти до «модерної» літератури Заходу".

В огляді є згадка про антологію „Шістдесят поетів шістдесятих років", яка появилася на еміграції за редакцією Богдана Кравціва. Ця антологія має бути виявом „тенденційности" Кравціва, бо, мовляв, він у ній помнив „твори на політичні та громадсько-суспільні теми". За словами Маковійчука, В. Микитась показав „на прикладі недолугих писань Кравціва", як „буржуазно-націоналістичне «літературознавство» фальсифікує українську радянську літературу, роздає молодим письменникам спекулятивні похвали, тим самим прагнучи відвернути їх від методу соціялістичного реалізму і громадянськости у творчості".

Написавши все це, Маковійчук зробив висновок, що нова книжка про „український буржуазний націоналізм" нібито „доказово і переконливо розвінчує підступи, підривну роботу націоналістів проти Радянської України, показує банкрутство ідеологічно-пропагандистських заходів буржуазно-націоналістичної пропаганди".

Совєтська газета висміває право громадян західніх держав вільно подорожувати

Москва. — У „Літературной газете" з 25 червня появилося інтерв'ю з директором управління туристичного урядового бюра Сергеєм С. Нікітіном, який представить нібито догідні туристичні можливості совєтських громадян трудящим, зв'язаним з подорожуванням, що їх мають громадяни західніх держав, які, мовляв, не мають грошей вільно і за власним бажанням виїздити. Згідно з заявою Нікітіна, сотні тисяч і мільйони безробітних і вбогих в буржуазних державах є позбавлені цілком можливости подорожувати і тому, — говорив він, — формальне право на нібито вільне подорожування не становить суті проблеми, ні не є ознакою громадянських свобід. Такою ознакою, за словами Нікітіна, є право на працю, на освіту і на відпочинок, що їх, мовляв, совєтським громадянам гарантує совєтська конституція. С. Нікітін поінформував совєтських громадян, що подорожування на Заході стало таким коштовним, що треба трьох західніх туристів в СССР, щоб зрівноважити кошти одного совєтського туриста у Західній Европі, чи ЗСА. Справа в тому, що нібито в СССР кошти для відвідувачів майже не змінилися, як це ствердив директор совєтського туристичного управління.

Насправді ситуація виглядає цілком інакше і згідно з усіми даними, за час останніх п'яти років кошти подорожування в СССР зросли на понад 100 відсотків. Коли перед п'яти роками американський турист в СССР мусів платити 40 дол. за кімнату у найкращому готелі зі сніданком і мав право на вільне користування упродовж чотирьох годин денно автомобілем разом з провідником, то тепер такий же турист мусить платити 82,65 дол. за ці самі послуги денно, не рахуючи обіду, вечері, напитків, пральні тощо, що в СССР для туристів є дуже коштовною справою в додатку до підставових коштів.

С. Нікітін поінформував також, що для совєтського громадянина немає ніяких труднощей з одержанням туристичної візи. На це він обто потрібно всього сім днів часу, коли, як казав він, на Заході ставлять труднощі і треба ждати і 20 днів і місяць часу. Не подав він, однак, того, як довго совєтський громадянин мусить ждати на дозвіл дістати саму візу.

Відбулася зустріч ЦК України з білоруською делеґацією

Київ. — „Радянська Україна" з 19 червня інформує про зустріч членів делегації Білоруської ССР з представниками ЦК Компартії України. Виступаючи з привітальною промовою, перший секретар ЦК В. Щербицький „розповів членам делегації про стан справ у республіці, де, як і в усій країні, панує хороша, творча і ділова обстановка. Трудящі України одностайно підтримують внутрішню і зовнішню політику партії, плодотворну багатогранну діяльність ЦК, його Політбюро, генерального секретаря ЦК КПСС товариша Л. І. Брежнєва".

Коли йдеться про українську культуру, то В. Щербицький окремо наголосив, що „українська радянська культура — невід'ємна частина загальнорадянської культури, національна формою, соціялістична змістом, інтернаціоналістська своїм духом і характером". Багато говорив він також про „поліпшення роботи по інтернаціональному і патріотичному вихованню творчої інтелігенції" тощо. Від імени білоруської делегації промовляв її голова О. Т. Кузьмін.

Відкриття Днів літератури і мистецтва Білоруської ССР в Україні відбулося 18 червня в палаці культури „Україна" з участю партійних і державних достойників УССР і білоруських гостей. З головною промовою на зборах виступав, як інформує „Радянська Україна" з 20 червня, секретар ЦК КП України В. Маланчук, який багато говорив про „ленінську національну політику" і „багатонаціональну соціялістичну вітчизну". Від білорусів на зборах промовляв О. Кузьмін.

Дні літератури і мистецтва Білоруської ССР в Україні триватимуть до 27 червня.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07303.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $24.00, на пів року — $12.50, на 3 місяці — $6.50. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Національний інтерес передусім

Державний секретар ЗСА Генрі Кіссінджер вважав за конечне у своїй промові в Атланті нагадати відому істину, що кожна держава і кожен народ у своїй політиці повинні керуватися насамперед вимогами власного національного інтересу і що цьому інтересові мусять бути підпорядковані всякі інші справи, проблеми й потреби. Свої міркування на цю тему Г. Кіссінджер скерував, з одного боку, на адресу американців, а з другого, — на адресу іноземних держав, в першу чергу тих, з якими ЗСА є у союзних взаєминах.

Як відомо, безпосередньою притокою для такого виступу Г. Кіссінджера була ультимативна вимога Туреччини до ЗСА відновити здержану допомогу з одночасною погрозою, що у випадку відмови, Туреччина односторонньо зліквідує американські військові бази на своїй території. Американський державний секретар зайняв правильне становище у відповідь на таку ультимативну вимогу, стверджуючи, що договори між державами заключаються відповідно до взаємних потреб та інтересів даних країн, а ніколи з будь-яких інших мотивів. Кожна держава зобов'язана дбати про свої власні національні інтереси і в кожній ситуації ними тільки керуватися, говорив Г. Кіссінджер, підкреслюючи, що так дивиться американський уряд на всі ним заключені договори з іншими державами і на всі союзи.

Виразно і твердо Г. Кіссінджер поставив перед очі американських союзників факт, що ці союзники повинні дивитися на договори з ЗСА, як на іструменти, що мають служити їхнім власним інтересам. Договори — це „не привілеї, що їх можна давати в нагороду, чи їх відмовляти, користуючися ними як засобом натиску", це справа взаємного інтересу зацікавлених сторін. Коли ж настає час, що одна чи друга держава визнає, що даний договір не служить її інтересові, вона повинна цей договір або перевірити або його зліквідувати.

Цей аспект міждержавних чи міжнаціональних взаємин дуже важливий і брак належного зрозуміння для нього у партнерів може принести дуже погані наслідки. Варто відзначити, що це стосується не тільки державних націй, але й націй поневолених, які змагаються за своє визволення і у визвольній політиці яких важливим чинником є питання міжнародних зв'язків, домовлень, чи навіть допомоги. Промова Г. Кіссінджера кидає чимало світла на таке чи інше відношення державної нації до визвольної боротьби поневоленого народу. В кожному випадку в гру входить національний інтерес держави, як його на даному етапі розуміють ті, які здійснюють зовнішню політику держави і відповідають за її безпеку.

Полегшене „вето"

Минулого вівтірка, 24 червня, президент Джералд Форд наклав „вето" на законопроєкт, який пропонував призначити на дворічний період 1.2 більйона долярів наглої допомоги для будівельної індустрії, яка протягом останніх кількох років потерпіла великі втрати. Законопроєкт також мав на меті допомогти безробітним домовласникам сплачувати їхні гіпотечні позички. Своє „вето" Президент мотивував тим, що цей більйоновий видаток федерального уряду може спричинитися до погіршення інфляції в країні.

Як твердять деякі законодавці і коментатори, президентське „вето" було помилкове, бо якщо б законопроєкт увійшов у силу, то він створенням 800,000 додаткових затруднень і побудовою понад 400,000 нових домів в дійсності приніс би Урядові додаткових 2 більйони долярів у податках. Крім того, таке пожвавлення в діяльності будівельної індустрії ще в інший спосіб спричинилося б до поборювання економічної рецесії, бо протягом одного року загальний національний прибуток міг би був зрости на 12 або 15 більйонів долярів.

Президент Форд своїм „вето" також відкинув ту постанову законопроєкту, яка пропонувала, щоб безробітні домовласники протягом 24-ох місяців одержували від федерального уряду 250 долярів позички місячно на сплачення гіпотек і щоб процент від тих позичок виносив максимально 8 відсотків. Якщо Президент не наклав би був „вета" на цей законопроєкт, то понад 100,000 безробітних домовласників могли були б скористати із цих позичок федерального уряду, таким чином запобігаючи замкненню їхніх гіпотек різними фінансовими установами. У час, коли безробіття дійшло до 9.2 відсотка всієї робочої сили, не можна дозволити, щоб люди, які довгі роки вкладали тяжко запрацьовані гроші в закупівлю своїх домів, тепер втрачали їх тільки через те, що вони тимчасово опинилися без праці.

Інша справа, що того самого дня, коли Президент наклав „вето" на згаданий законопроєкт, то також зарядив звільнити 2 більйони долярів, проголосованих Конгресом багато раніше, на допомогу особам, які хочуть закупити доми, але не можуть покрити теперішньої високої стопи на гіпотечні позички. Ці 2 більйони долярів підуть на закупівлю Урядом гіпотек від приватних позичкових інституцій на теперішній відсотковій стопі, тобто 9 процентах, а потенційні домовласники тоді зможуть одержувати ці гіпотечні позички від Уряду, але вже тільки за 7.75 відсотка. Президент твердив, що ця програма спричиниться до збудування 65,000 нових домів і створить 130,000 нових затруднень, але коштуватиме Урядові тільки 60 мільйонів долярів, бо різницю між цією сумою і 2-ма більйонами долярів сплатять нові домовласники. Президент також закликав Конгрес продовжити цю програму до 1-го липня 1976-го року — а вона за теперішніми плянами мала б тривати тільки до 18-го жовтня цього року — і закликав законодавців призначити на цю програму додаткових 7.75 більйона долярів, полегшуючи цим наслідки свого „вето" на законопроєкт в справі наглої допомоги для будівельної індустрії.

М. Сосновський

ПРАВДА НАВИВОРІТ

У половині червня ц. р. відбулися „вибори" до так званих „рад" чи точніше — „совєтів", у тому до Верховної Ради СССР, верховних рад союзних і автономних республік та до місцевих рад. Совєтська преса рекламувала ці „вибори" як „празник нашої демократії", а заздалегідь запевнену і обов'язково на 99 відсотків „виборчу перемогу" кандидатів в депутати „бльоку комуністів і безпартійних" насвітлила, як маніфестацію сили „совєтської демократії".

Не зважаючи на вже відому фразеологію, на стандартні запевнювання про вищість „совєтської демократії" над демократією західнього світу, у передвиборчій „кампанії" окремі совєтські автори наголошували і намагалися з'ясувати різниці між „совєтською демократією" і західньою демократією, а одночасно заперечити закиди в недемократичності совєтської системи. З багатьох статтей на цю тему на окрему увагу заслуговує стаття О. П. Косиціна „Демократія розвинутого соціялістичного суспільства", опублікована у червневому числі „Комуніста України".

Видвигнувши на початку статті твердження про, глибоко народний характер і справжню демократичність політичної системи соціялізму", О. Косицін розглядає ряд питань і проблем, які мають засадничу вагу для належного зрозуміння не тільки самої „совєтської" системи, але й для зрозуміння її ідеологічної підбудови і метод, що їх стосує режим, обороняючи цю ідеологію під сучасну пору в самому СССР і поза його кордонами.

У цьому випадку йдеться вже не тільки про реінтерпретацію і „справлювання" Маркса та Енгельса, але й самого Леніна, щоб доказати „закономірність" переходу від принципу „диктатури пролетаріяту" до принципу „народної держави", про який постійно говорить теперішній совєтський лідер Брежнєв, притримуючися під цим оглядом інтерпретації свого попередника Хрущова.

У першій мірі совєтський автор реінтерпретує поняття „диктатури пролетаріяту", намагаючися повалити закиди, мовляв, це поняття включає „необхідність клясового насильства". В опінії автора, не можна перебільшувати „насильственної сторони пролетарської диктатури", бо йдеться тут про „священне право народу, який піднявся на боротьбу", „вимушений захід", спрямований проти експлуататорів - капіталістів і буржуазії. За його словами, „уся історія радянської держави переконливо свідчить, що головним змістом диктатури пролетаріяту є не насильство, не руйнування, а творча діяльність по перетворенню економіки і політичного життя на соціялістичних засадах".

Жаль тільки, що такого узагальнюючого зауваження чи ствердження совєтський автор не обґрунтував якимись конкретними фактами, а обмежився до порожньої фразеології. Навіть для не-історика докладно відомо, що на практиці в історії „радянської держави" означала і які наслідки зі собою принесла власне ота засада „диктатури пролетаріяту", яка тільки за обережними підчисленнями коштувала СССР не менше 60 мільйонів людей, а саму тільки Україну коштувала в загальному балянсі половину всього її теперішнього населення.

Але зробивши таке „спримсмливе" узагальнюючe ствердження, той же автор далі твердить, що „диктатура пролетаріяту — це такий політичний лад, який не може розвиватися інакше, як по шляху до найбільш повної і найбільш широкої демократії, демократії для всього народу". У висліді, каже він, „держава диктатури пролетаріяту перетворилася в політичну організацію всього народу на чолі з робітничим клясом, стала загальнонародною соціялістичною державою". Зовнішнім виявом оцієї „народної демократії" мали б бути власне, „вибори" в СССР, де народ майже „одноголосно" обирає до „рад" своїх нібито найкращих представників, через яких трудящі нібито беруть „широку участь... у здійсненні державної влади", мають „вирішальний вплив" на „державну політику".

Тут знову маємо справу з твердженням, яке не знаходить, як відомо, ніякого реального відображення в підсовєтській дійсності, де так звані народні маси не тільки що не мають ніякого справжнього впливу на „державну політику", а навіть не знають, що в СССР діється і як ця політика здійснюється найвищими речниками „народної демократії", в яку нібито мала переродитися „диктатура пролетаріяту".

Очевидно, можна згодитися з автором, що „ідеалом соціялістичної демократії (є) загальна участь усіх громадян у правлінні державою, тобто суспільне самоврядування в найширшому смислі". Але лишається відкритим питання про те, чи в СССР дійсно реалізовано оцей ідеал соціялістичної демократії, чи СССР є взагалі країною, де на практиці проводиться демократичний соціялізм, чи радше навпаки.

З приводу широкої дискусії над совєтським зразком „народовластя" вистачить нагадати тільки, що ці нібито органи оцього „народовластя" в СССР, так звані „ради" — від сільських і міських рад до верховних рад автономних і союзних республік і до Верховної

(Закінчення на стор. 3-ій)

А. Мельник

ФІКЦІЯ ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗМУ

(2)

Багато більш фундаментальною річчю у того роду аналізі є факт, що російська провідна верства хотіла й хоче, щоб росіяни були панами світу так, як того у різних добах хотіли німці, англійці, французи та інші. Ніякий уряд СССР не вважав і не вважає усіх некомуністів, чи навіть антикомуністів, своїми ворогами, й усіх комуністів своїми приятелями. Закордонна політика тих урядів нічим не різниться від закордонної політики будь - якої нації з імперськими амбіціями. Тому теж ідеологічні лінії офіційного комунізму, формульовані урядами імперії, зазнавали таких великих викрутасів. У дійсності, ті зміни такі часті та великі, що треба мати багато відваги, щоб припустити, що вони диктовані „інтересами інтернаціонального комуністичного руху".

Не менших скоків зазнали комуністичні лінії у відношенні до неросійських національностей в середині СССР. Сьогодні в Україні, щоб бути „добрим комуністом", треба бути Щербицьким, Маланчуком, чи Козаченком. Перший у своїй промові з нагоди вісімсотліття Полтави, вихваляє „доблесність" російського війська. Другий в „історичній" розвідці називає Мазепу зрадником України. (Це приблизно так, якщо б Герек назвав Косцюшка зрадником Польщі). А третій робить натиск на українських поетів і письменників, щоб вихваляли росіян і все російське, писали про „чуття єдиної родини", а тих, що пишуть про чуття української родини викидає з СПУ, або доносить на них до КҐБ.

Люди ті не є „українські комуністи". Вони є перш за все вислужники не якогось фікційного совєтського режиму, а російського уряду. Вони є інструментом не „будівництва комунізму", а імперіяльної політики російської провідної верстви, ціллю якої була і є повна русифікація національностей імперії.

Жадна комуністична партія у світі не була і не є готова зректись своєї мови, історії і культури і, в ім'я „інтернаціонального комунізму", прийняти мову і культуру іншої нації. Жадна комуністична партія менших націй, цебто націй, які не мають імперіяльних амбіцій, не вимагає того від комуністичних партій інших національностей. Та навіть і російські уряди пропонують закордоном національне визволення. Але російська дефініція „комунізму" внутрі СССР,—це вже цілком інша справа.

Коли сьогодні така велика кількість українців говорить російською мовою і висилає своїх дітей до російських шкіл, коли протести проти русифікації такі слабі, і коли така велика кількість української інтелігенції допомагає ворогові у ліквідації свого народу, тоді це не тільки вина росіян. Це до багато більшої міри вина української провідної верстви.

Українські провідники повинні перестати спекулювати на тему відношення між Україною і Росією, бо та дрібна спекуляція приносила і приносить Україні одну поразку за другою. Варто б нарешті прийти до переконання, що і біла і червона Росія була і є смертельним ворогом українських національних аспірацій. Ті аспірації українці зможуть здійснити тільки тоді, коли Росія буде слабою.

Нам варто б нарешті забути про різні федерації і асоціяції з Росією, бо вони були, є, і будуть асоціяції ягняти з вовком. Коли не знайдеться досить українців, що зробили б з України „Ірляндію Сходу", тоді наступні переписи населення СССР будуть більш трагічні.

Нам не варто захоплюватися виступами горстки російських інтелектуалістів проти російського імперіялізму. Такі люди в Росії були, є, і будуть. Вони є тут закордоном, і їх можна знайти в КП СССР. Ті виступи є для нас щоправда корисні і їх нема чого поменшувати, але вони не мають покищо жадного впливу на політику російських урядів.

Мені теж здається, що ми робимо велику помилку, коли називаємо українськими комуністами і Козаченка і Хвильового. Коли б дійсно українські комуністи мали в Україні щонебудь до говорення, тоді справи там так не виглядали б. Коли польським комуністам, наприклад, навіть на думку не приходить, щоб русифікувати поляків, тоді чому це мають робити українські комуністи? Денаціоналізацію українського народу і відсутність охоти боротися за найбільш основні права нації треба завдячувати не „українським комуністам", а українським вислужникам, і то вислужникам не якогось совєтського режиму, а — не біймось того сказати, — російського уряду.

Коли б люди, що не бачать різниці між українськими коляборантами і українськими комуністами, додумали свої позиції до кінця, тоді вони в дійсності стали б союзниками російського уряду у боротьбі проти українських комуністів.

Різниця тільки в тому, що росіяни переслідують українських комуністів за їхній націоналізм, а українські антикомуністи поборюють їх, — і тут тяжко сказати, за що, — хіба, що ми прийшли б до абсурдного заключення, що усі українські комуністи є коляборантами з ворогом.

(Кінець)

Лука Луців

ПРО НОВІ ВИДАННЯ

Панько Незабудько. У КРИВОМУ ДЗЕРКАЛІ. Гуморески, фейлетони, сатири. Видавництво Юліяна Середяка. Буенос Айрес, 1973, ст. 178. Обкладинка у виконанні Володимира Каплуна. В книжці портрет автора — не знати чиєї роботи.

Юліян Середяк досі видав гумористичні книжки п'ятьох авторів (Степана Вусатого, Гриця Мотики, Бабая, Миколи Понеділка, Івана Евентуального), — а це перед нами шостий гуморист — Панько Незабудько, псевдонім якого легко міг би виявити портрет невідомого мистця.

Відомий письменник А. Галан у передмові підкреслює, що П. Незабудько вже відомий як „гуморист віршованої форми", і в цій книжці вперше виступає зі своїми прозовими творами.

В першій гуморесці - сатирі „Газетне меню" автор прижмуреним оком дивиться на всі наші часописи. Про „метрополітальний ресторан „Свободи" він пише:

„Меню, як кажуть, „до вибору й до кольору". Якої б ви партійної приналежности не були, завжди знайдеться щось для вас. А все в союзовому сосі приготоване на різні лади і смаки: на солодко, гірко, кисло і т. д. На десерт переважно Ікер, зготовлений за старокрайовим стилем. Ресторан по своєму розмаху, як і належить метрополітальному ресторані, універсальний".

Тематично маємо в „Кривому дзеркалі" сміховинки й сатири про загальну високу політику, про життя в Америці та про те, як живеться в „народній демократії". В книжці 46 сміховинок, пересічно по три-чотири сторінки кожна. В „У пекельному таборі" сперечаються Ленін, Троцький, Сталін, Хрущов і Маркс. Ленін усіх замирює, кажучи, що „для величі нашої „родіни" та партії не лише самого папу, але й самого Бога треба використати", бо „діялектика комунізму... має служити для нашого великого російського народу і його імперії".

Дотепно автор схарактеризував демократії: англійську, французьку, американську, південно - американську, „совєтську або народну" — та українську, основою якої є гасло „Кожний сам собі пан". Українці зберегли козацьку запорізьку традицію — класти болото на голову кошового отамана, але загубили козацьку дисципліну — слухати свого вибраного проводу, і тому в нас виникла отаманія...

Тематика п о неволеної України найпластичніше виявлена в сатирі „Суверенна дірка", в якій читаємо таке:

„Розвивається суверенна Україна... Росте і міцніє її єдиний суверен - народ. За всі блага жовтневої революції допомагає він великому російському народові закріпити її здобутки: Іде добровільно освоювати цілинні землі. З ентузіязмом виконує понадстроково плян праці і здає продукцію, майже нічого собі не лишаючи"... Кінчаються ці суверенні „привілеї" так: „Із суверенної дірки стане величезною суверенною дірою в майбутньому".

„Совєтську тематику маємо в сатирі „Наздогнали і випередили" і „Безхребетні в'юни" та в інших, а еміґрантські історії в „Пригодах баби Палажки", „На лей-офф-і, та в „Хожденії по мукам", де автор висміває наших скупиндряг — найславніший із них „пан радний Савелій Варавович-Ягнюк", що не хотів втратити 25 центів і казав за них „провезти себе" трохи. Щофер це зробив та там викинув з авта.

Автор висміває манію телевізорів, батьків, які не дбають про виховання своїх дітей, або зле їх виховують, наслідуючи ковбоїв із телевізії. Автор кінчає сатиру „Виховуємо дітей" такими словами на адресу батька: „Не героями будуть твої діти, а гангстерами і бандитами".

Радимо прочитати книжку П. Незабудька, бо там цікавих аж 46 сміховинок і сатир, про які немає місця писати. Вони малюють наше життя тут і там, де діє „Совєтський чудотворець".

●

Михайло Островерха. БЕРЕГАМИ МАНДРІВКИ. Репортажі. Ню Йорк, Н. Й., 1974, ст. 348. Обкладинка Едварда Козака, портрет автора пензля мистця Михайла Мороза.

Автор пише в передмові, що в 1926 році... „вирвався з нашого гетто й поринув у широкий світ культури — мистецтва, архітектури, літератури, музики. Розпустив я вітрила моєї душі, серця й плив по цім морі величі, краси, знання. А щоб не бути самолюбом, то про все те, що я бачив, що відчував, став писати в на-

(Закінчення на стор. 3-ій)

Голоси читачів

„...ПРИ ФОРТЕПІЯНІ ПРОФ. Д-Р МИКОЛА ПОЛЕВСЬКИЙ"...

У „Свободі" (24 червня 1975) — як і вже раніше у англомовному „Українському Тижневику", — появився концерт „славної солістки Зої Полевської — при фортепіяні проф. Микола Полевський"...

Прошу вияснити містерію: проф. д-р Микола Полевський помер, як відомо, в січні 1969 р., отже як це можливо, щоби він брав участь у концерті в червні 1975 р.?!

Очевидно, йдеться про концерт із звукозапису, награного бодай перед семи роками, коли пок. проф. д-р Полевський був ще живим. Та чому про це не написати ясно й недвозначно в оголошенні? Так, як воно звучить — це просто баламутство читачів.

Антін Рудницький
Томс Ривер, Н. Дж.

Зенон Нижанковський

ТІНЯМ ЗАБУТИХ ПРЕДКІВ УКРАЇНСЬКОГО ТЕАТРУ

2

З опереток добре тямлю Й. Штравса „Циганський Барон"; Фр. Легара „Ева", „Циганська любов"; Й. Оффенбаха „Оповісті Гофмана" та „Орфей у пеклі", (до якого дир. Сірецький спровадив спеціяльні костюми з Мюнхену; Докладно пригадую такі опери як Ґілберт-Салливан-а „Мікадо"; Гуно „Фавст"; Бізе „Кармен"; Галеві „Жидівка"; Верді „Травіята"; Пуччіні „Мадам Батерфляй" (до якої дир. Стадник спеціяльно заанґажував симфонічну оркестру 33 п. п. зі Стрия — для змінення власної); Сметани „Продана Наречена", Монюшка „Галька"; з наших очевидно, Лисенка і Гулака - Артемовського „Запорожець за Дунаєм" чи рідко ставлену Д. Січинського „Роксоляну". Отже, репертуару Театрові „Руської Бесіди" не бракувало.

А як представлялася справа з мистецькими силами?

Персональний склад театру „Руської Бесіди"

Театр мав у своєму складі таких кілька акторів і співаків, яких міг був позаздрити не один з найбільших европейських театрів, зокрема тих „універсальних", що виступали в драмі, комедії, опері, оперетці чи побутовій п'єсі. Не можу згадати тут усіх виконавців, тому зупинюся на декількох маркантніших, яких до нині добре тямлю.

Перші враження сприйняв я в Стрию в 1905-6 роках, коли побачив корифеїв нашої сцени Марію Заньковецьку та Миколу Садовського, цього останнього — в „Суєті", свіжо створеній Ів. Тобілевичем, що нею автор підніс українську драматургію до рівня модерної драми. Від 1908 року до Першої світової війни я старався не пропустити — вже в Дрогобичі — майже жадної вистави.

Рівночасно маю нагоду і честь пізнати наших тодішніх „світочів" сцени. І так виринають в пам'яті:

Осип Стадник — директор, режисер, актор, перекладач на українську мову біля сотні (як сам автор статті „Згадуючи минуле..." признає) сценічних п'єс европейського театрального репертуару. Працьовитий, енерґійний, вимагаючий від других, а ще більше від себе. Його ґрунтовне знання всесвітньої сценічної літератури, його добрий „смак" та сценічний досвід дозволяли О. Стадникові ставити п'єси атракційні для публіки, але ніколи „коштом мистецького рівня". Хоч музика не була його найсильнішою сторінкою чи ділянкою зацікавлення, дир. Стадник значно збільшив репертуар оперовий, який — як усім відомо — був, є і буде найкоштовнішим сектором сценічного мистецтва.

Популярним і загально любленим був Іван Рубчак, якого повинна тямити (хоч може вже „підтоптаного" дещо) і ґенерація середнього віку. Не почувався може добре в таких операх як „Мадам Батерфляй" чи „Травіята" не тому, що як бас і то глибокий бас, співав ролі призначені для баритона: широкий діяпазон його голосу покривав без напруги і баритонові позиції, але — відчувалось, що ролі репрезентантів світу дипломатії (американського консула Шарплес з „Мадам Батерфляй") чи аристократії (батько Альфреда в „Травіяті", які вимагали опанования, стриманности в словах і поведінці були органічно несумісні з вродженим вибуховим темпераментом та невичерпною енерґією Рубчака. Він почувався свобідно не в „сальонових" ролях чи строях, а в екзотичних — найкраще в козацьких шараварах з шаблюкою або пляшкою в руках, коли міг собі модифікувати текст ролі власними додатками, які викликали гомеричний сміх публіки, а нераз і... грошеву кару, наложену „пуристом" сценічного мистецтва, дир. О. Стадником.

Тому як Карась у „Запорожці" чи жупан у „Циганському Бароні" й подібних ролях, був неперевершений, і в часі, про який пишу, Рубчак не мав конкуренції. Та не тільки на нашому „галицькому загумінку": його „дублікат", якого я побачив незабаром у віденському театрі, був не то що слабший вокально і драматично від Рубчака, це була впрост безбарвна, без життя не то що імітація, але пародія ролі, яку бачили ми у виконанні Івана Рубчака!

Хто з читачів не бачив на сцені дружини Івана Рубчака, сл. п. Катерини Рубчакової, той ледве може уявити собі акторку універсальну, яка на жаль, померла передчасно в 1919 році, не доживши навіть сорока років. Обдарована природою струнким станом, мелодійним сопрановим голосом, виглядала на сцені на молоденьку дівчину. Її вроджений акторський талант, працьовитість та любов сцени були безмежні, і тільки вони могли пояснити, як Рубчакова могла виступати одного вечора в европейській драмі, на другий вечір перемінитись у прімадонну оперову чи опереткову, щоб на третій вечір завойовати захоплену й зворушену до сліз публіку в головних ролях українського побутового репертуару.

Щоправда, мала Рубчакова і відповідних партнерів, скажім, як Маруся рівновартісного Гриця в особі Василя Сеник — Петровича, ідеального аманта з ліричним тенором та досконалою зовнішністю. А коли додати — коли вже мова про „Гриця", — в ролі Хоми знаменитого коміка і характеристичного актора Василя Юрчака, то оваціям захопленої публіки не було кінця.

(Продовження буде)

ПРАВДА НАВИВОРІТ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

Ради СССР включно — це ніщо інше, а тільки дуже виглідні „гумові печатки", що їх прикладається до заздалегідь виготовлених документів.

Чи ж у цьому випадку не є найбільш вимовним фактом, наприклад, будь - яка „верховна рада" будь - якої республіки чи самого СССР „засідає" два - три дні і „вирішує" всі найважливіші державні справи. Коли ж читати звідомлення з цих засідань, тоді можна мати докладну картину справжньої вартости цих „рад" і зрозуміти, яке вони займають місце у совєтській системі і яку відіграють ролю. Коротко, говорення чи писання на тему совєтського „народовластя" і „народної демократії" — одна справа, реальний стан в СССР — цілком друга справа, яка до теорії не має ніякого відношення.

Як доказ нібито „народовластя", совєтський автор наводить числа, які свідчать про „активну участь у виборах усіх виборців". Він пише, наприклад, що в Україні в 1973 році у виборах до місцевих рад взяло участь 99,99 відсотків виборців. Як знаємо, у цьогорічних виборах в Україні так само „голосувало"... 99,99 відсотка виборців. Про те, як в СССР відбуваються „вибори" і що означає для совєтського громадянина до виборів не з'явитися, — не доводиться і говорити, бо це відомо.

Люди „голосують", бо голосувати мусять і віддають свої голоси на списки кандидатів, що їх заздалегідь визначила партія. Загально відома практика підсовєтських виборців віддавати голоси на виборчу картку, не заходячи навіть до виборчої кабіни, щоб „сторожке око" поліційних наглядачів бачило, що виборці балоти були віддані без ніяких змін.

У СССР совєтська „демократія" не допускає на практиці іншого списка кандидатів. Совєтський автор пише, що, мовляв, „радянське законодавство прямо передбачає реєстрацію для голосування кількох кандидатів, але „життя вносить свої корективи" і нібито „представники трудящих на окружній передвиборчій нараді приходять до згоди про висунення спільного кандидата (з т. зв. „блоку комуністів і безпартійних) по виборчому округу". Таке „погодження" наступає тому, бо, мовляв, „в радянському суспільстві немає соціяльних груп, які б конкурували між собою і які мали б протилежні інтереси й боролися на виборах за панівне становище у представницьких органах державної влади".

Як бачимо, „пояснення" досить навіть оригінальне, щоб тільки якось оправдати обов'язковий у СССР один список кандидатів у кожних виборах. Це тільки щодо самих виборів. Інакша справа, — характер і роля так званих „рад", цієї — за словами совєтського автора — „всеохоплюючої організації народу".

Якщо вірити б написаному в „Комуністі України", то треба б прийняти, що „ради" віддзеркалюють „характер соціялістичної багатонаціональної держави", „формують державний механізм", а також здійснюють „контролю за його діяльністю" Совєтський автор пише, що зрештою написано в конституції СССР, мовляв, „всі органи державного управління, суду, прокуратури, одержують свої повноваження безпосередньо або в кінцевому підсумку від рад, всі вони підзвітні представницьким органам державної влади і відповідальні перед ними".

Ясно, що було б добре, коли б так було, але тут ми маємо ще один класичний зразок розходження совєтської теорії з совєтською практикою. Здається, що в цьому випадку може найкраще виявляється „правда навиворіт", бо ніякого, поза виключно формальним характером, значення совєтські „ради" не мають і, як це ми вже відзначали, є тільки „гумовими печатками" на різних ступенях совєтської антинародної бюрократичної структури.

Зрештою, під кінець своєї статті це досить щиро розкрив сам О. Косицин, пишучи, що „в умовах найширшого демократизму, який демонструє нині соціялізм, ще більше зростає роля Комуністичної партії Це — одна з найважливіших закономірностей розвитку радянської політичної системи". Що це означає на практиці—загально відомо.

Справа в тому, що в СССР не „ради", не совєтський народ" і ніякий народ взагалі не має права голосу, а тільки і виключно Компартія, чи ще стисліше, її найвище керівництво — Політбюро ЦК. Дарма совєтський автор намагається доказати, що Комуністична партія тільки „керує", а „не командує", що „партійне керівництво будується на переконанні й силі ідейного впливу, прикладу та організації", що „зростання керівної ролі партії і (нібито) підвищення ролі рад, профспілок і комсомолу, посилення активности трудящих — це взаємозв'язані і взаємозумовлені процес, який відбражає демократичний характер політичної системи розвинутого соціялізму".

Щоб не писали совєтські автори, виконуючи соцзамовлення, як вони не намагалося б а р г ументувати справи і речі, в них завжди була і буде „правда навиворіт". У СССР немає не тільки ніякого „народовластя", ніякої демократії, а навіть немає по суті „диктатури пролетаріяту", цього „наріжного каменя" марксистського соціялізму, а є найзвичайніші води авторитарна партократія — панування партії, що називає себе комуністичною і яка претендує на переведення в життя на терені СССР ідеалу соціялістичної демократії.

Вибори 15 червня цього року тільки черговий раз додатково підтвердили цей факт і цю незмінну природу авторитарного і тоталітарного партократизму.

Відбулося відкриття виставки картин і кераміки Тані Осадци

У неділю, 1-го червня ц. р. вже перед п'ятою годиною по пол. зібралося в Українському Інституті понад 200 гостей, які взяли участь не тільки на відкритті виставки, прекрасно улаштованої мисткинею, але й мали нагоду подивитися всі виставки і на третьому, та четвертому поверсі Інституту, що підготовані на святкування двістаріччя американської незалежности.

Відкриття виставки Тані Осадци, можна вважати початком відзначення великого американського ювілею „Двістаріччя Американської незалежности", що його Український Інститут поставив у свою програму на 1975-1976.

Зібраних гостей привітав маестро Петро Андрусів, голова Мистецької Комісії Інституту, який оцінив великий труд мисткині та побажав дальших успіхів на обраному шляху.

Директор Інституту Ю. Ревай привітав американських гостей, заповів програму, представив визначних гостей на чолі з монс. Емілем Монастирським, ген. вікарієм стемфордської дієцезії, який репрезентував Владику Йосифа. У свому слові він зазначив, що відкриття виставки збагачують дві молоді артистки.

Христина Петровська — Брежон відограла на піяні шість прелюдій французького композитора Клавдія Добюссі, і приявні щедро винагородили її гру оплесками.

Христина Осадца-Паукліс, мецо сопрано, відспівала народні пісні: „Розвіється з вітром" — Степового, „Над морем" — Коса Анатольського та арію „Ессер Мадре е ун інферно" — композитора Чилея. Супровід на піяні виконала Христина Петровська. Дві Христини очарували публіку, і так дві Христини додали до програми ще „Стелися, барвінку, низенько". Слідували бурхливі оплески та здавалося, що прийдеться ще далі продовжувати концерт молодих артисток.

Голова Комісії для культурних справ при СКВУ, Володимир Лясовський, в окремій доповіді представив Таню Осадцу, як мисткиню орнаментального жанру, бо, виставка орнаментової кераміки і орнаментальних мотивів, як самостійних неужиткового примінення творів, викликує багато рефлексій: Таня Осадца сьогодні творить орнаменти, які стоять на грані малярського чи то графічного образу. Вони декоративні в заложенні, в більшому, рвучко яскраві, рафіновані у рисунку, продумані в композиції, що можуть стати поштовхом, захотою і прикладом для нашої талановитої молоді в спробах творення власних орнаментальних концепцій, базованих на наших народних традиціях і на знахідках власне Тані Осадци.

З уваги на поважну участь гостей не-українців, привітання на відкритті виставки інж. Іван Заєць подав характеристику праці мисткині — по англійськи.

Дальша роля припала на саму мисткиню, Таню Осадцу, яку гості запитували різними запитами, то про ціну картин і кераміки, що кожний хотів знати, як вона дійшла до цієї надзвичайно цікавої творчости, чи як виробляється така багата різноманітність мистецької творчости. Архітект Полонарія Осадца поспішав на поміч своєї дружині, мисткині Тані, виясновав гостям всякі мистецькі шляхи творчости своєї дружини.

УКРАЇНСЬКІ ШКОЛИ З ТРЕНТОНУ ТА ДЖЕРЗІ СИТІ ВІДВІДАЛИ УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ

В неділю по полудні, 1-го червня, саме перед відкриттям виставки кераміки та картин мисткині Тані Осадци, прибуло понад 40 гостей із Трентону: там були батьки, учителі та студенти Школи Українознавства. Провідником цілої групи був Іван Костюк з дружиною.

Гостей привітав директор Інституту, який перепровів історію історичного будинку, та Українського Інституту і його основника бл. пам. Володимира Джуса.

Гості з Трентону з великим зацікавленням оглядали виставки на всіх поверхах, захоплювалися фігурами з народних лялок, а студенти на пам'ятку дістали по прубці, — винахід бл. п. В. Джуса. Зокрема глядачі розглядали експонати кераміки.

Українська школа св. Петра і Павла на чолі з директоркою Сестрою Марією, учителями та понад 60 студентами відвідали виставки в Інституті. Студенти зі сохопленням вислухали історію та про епохальні успіхи молодого селянського унака, який залишив по собі пам'ять для українського імени. На жаль, директор Інституту не міг подати вияснення на одне питання, як дійшов винахідник до створення тієї малої шрубки, що зветься „Джус Фастенер".

Завідувачка виставками, Іванна Петровська якось час старалася вдоволити молодь відповідями на всі питання.

УІА

„Брежнєвська сільсько-господарська політика: 10 років невдач" – твердить пекінська газета

Пекін. — На сторінках англомовного „Пекінського огляду" ч. 14 появилася довша стаття на тему ситуації на відтинку совєтського сільського господарства і господарських плянів Л. Брежнєва. Китайська стаття побудована на совєтських матеріялах і на аналізі совєтських статистичних даних за час останніх десять років. „Упродовж цих десяти років, — пише „Пекінський огляд" — виробництво зерна і деяких інших сільсько - господарських продуктів у Совєтському Союзі було цілком нерівномірне, із зменшеною продукцією зерна у шести роках. Це сталося три рази протягом перших чотирьох років поточного дев'ятого п'ятирічного пляну. Виробництво зерна між роками 1971 і 1974 було на 12,45 міл. тонн нижче оригінального пляну. Останнього року воно було на 27 міл. тонн менше як в 1973 році. Згідно із совєтськими офіційними даними, продукція цукрового буряка, соняшника, і картоплі протягом перших чатирьох років дев'ятого п'ятирічного пляну пересічно було нижче від середнього виробництва протягом восьмого п'ятирічного пляну... З поголів'ям худоби ситуація була ще гірша. Найбільш відстала галузь совєтської сільської продукції за часів Хрущова, вона лишилася тривожною проблемою відколи до влади прийшов Брежнєв."

„Пекінський огляд" стверджує, що „причиною такої серйозної ситуації у совєтському сільському господарстві є те, що за минулу декаду Брежнєв пішов ще далі від Хрущова, стосуючи ревізіоністську лінію і політику у сільському господарстві".

Згідно з китайським журналом, у СССР продовжувався занепад колгоспів і радгоспів, а працівники у сільському господарстві були перетворені у „найманих невільників, гноблених і експлуатованих". Після переведених Брежнєвом реформ, наступила „поляризація на селі, важка експлуатація і гноблення працюючих людей, яких ентузіязм до праці заник". Практичним наслідком важкої ситуації на селі, — пише „Пекінський огляд", було те, що „селяни, які не могли довше зносити експлуатації й утисків, почали масово покидати сільські райони. Як розкрив совєтський журнал „Журналіст", вихід з сільських районів досягнув пересічно 1,5 міл. осіб річно в роках 1959-1970, і збільшився до 2 міл. в останніх роках".

Китайський журнал подає докладніші дані про незадовільне постачання фарм сільськими машинами, хемічними добривами, запасними частинами до автомобілів, тракторів і інших машин. Журнал подає за совєтською пресою, що під сучасну пору до 65 відсотків сільсько-господарських машин зужиті і їх потрібно заступити новими, а у ряді районів до 20 відсотків машини цілком непрацездатні.

Газета інформує, що Брежнєв, опинившись в обличчі „невдач на відтинку збору зерна і серйозної недостачі інших сільських продуктів... намагається вирятувати країну з важкого положення із-за незадовільного постачання ринку великим закупом зерна у капіталістичних країнах, а одночасно збільшуючи експлуатацію „братніх" членів так званої „спільноти" (Ради Европейської Взаємодопомоги). Під цим оглядом він дійсно зробив „важливий особистий вклад" і започаткував „нову добу". За минулих десять років Совєтський Союз у цілому імпортував понад 70 міл. тонн зерна, 11 разів більше, ніж у минулій декаді, з імпортом в 1973 році у розмірі 23.9 міл. тонн, рекордну кількість у його (СССР) історії".

Брежнєв ніколи не признав своєї вини за цей недотягнення у сільському господарстві СССР, спихаючи вину на інших, — пише журнал. — „Факти доказують однак, що останніх десять років були роками, в яких брежнєвська сільсько-господарська політика збанкротувала. В такій ситуації є не тільки смішним, але й жалюгідним, говорити про нібито „зворотний пункт" і про „важливий особистий вклад" Брежнєва, у розвиток совєтського сільського господарства — закінчує кореспондент китайського журналу.

В Індії проголошено винятковий стан

Ню Делі, Індія. — Виконуючи доручення уряду, поліція перевела на терені Індії ряд арештів провідних індуських політичних діячів, які критично висловлювалися про політику прем'єр-міністра Індіри Ганді, вимагаючи її уступлення у зв'язку із засудом за стосування корупційних практик під час виборів. Як відомо, Найвищий Суд Індії дозволив Індірі Ганді виконувати її дотеперішні функції, але до часу остаточного рішення в справі її відклику проти вироку провінційного суду заборонив її брати участь у голосуванні в парляменті. Таке рішення Найвищого Суду помимо вимоги з боку опозиційних партій щодо резигнації Індіри Ганді і щоб з цим покінчити вона зарядила арешти. Одночасно президент Індії Фахруддін Алі Ахмед проголосив в країні винятковий стан, подаючи до відома, що це він робить з уваги на ускладнення внутрішньої ситуації. Заряджено також цензуру пресових публікацій.

Серед арештованих є кол. заступник прем'єр-міністра Морарджі Р. Десай, Джая Пракаш Нараян, загально шанований опозиційний лідер, а також лідер правого крила партії Сватантра Піло Моді, член правлячої партії Конгресу Шандра Шехар та деякі інші члени правлячої партії. Арештованим може придержати в ув'язненні до шести місяців з уваги на винятковий стан в країні.

Китайський автор називає „клаптиком паперу" договір про обмеження поширення атомової зброї

Пекін. — Англомовний „Пекінський огляд" з 13-го червня опублікував статтю Фан Сіо-чу на тему Женевської конференції, яка розглядає питання перевірки п'ятирічного договору про обмеження атомової зброї, який якраз в цьому році вигасає. Китайський автор вважає, що цей договір підписали дві атомові надпотуги, СССР і ЗСА, з метою закріпити за собою „атомову монополію" і „атомовий шантаж", подаючи одночасно, що роблять вони це в ім'я „миру і детанту" у світі та безпеки усіх держав.

Фан Сіо-чу стверджує, що час тривання цього договору СССР використав для розбудови своєї атомової сили. „В 1968 році, — пише китайський автор, — він (СССР) мав тільки сім атомових підводних човнів, спроможних користуватися далекосяглими міжконтинентальними керованими ракетами. Це число збільшилося до 50 в 1974 році, тобто зросло понад сім разів за час шести років. Він (СССР) мав яких 800 міжконтинентальних ракет з атомовими головками в 1968 році; у 1974 році це число збільшилося майже вдвоє до 1.500. Щоб надігнати і перегнати свого опонента у вдосконаленні атомової зброї і ракетах, він (СССР) перевів понад 100 випробувань, вистрілюючи міжконтинентальні ракети і довершив понад 10 підземних атомних випробувань тільки в 1973 році. Атомові випробування його (тобто СССР) в минулому році були ще частіші".

Совєтський Союз, — пише далі китайський автор, — використовує всякі угоди і договори, щоб „заховати розбудову своєї атомової сили. Совєтський Союз і З'єднані Стейти одинокі країни у світі, які розгорнули на всю широчінь перегони в атомовому зброєнні і одночасно найголосніше заявляються за атомове розброєння і обмеження атомової зброї. Ця правда зокрема стосується Совєтського Союзу... Сьогодні ніхто не повинен прикладати вагу до порожніх фраз про „розброєння" і про „детант", що ними користуються дві надпотуги, а зокрема совєтські ревізіоністи. Насправді, за цими порожніми словами криється їхня завзята боротьба за гегемонію у світі і атомова зброя є важливим засобом у цьому суперництві. Совєтські ревізіоністи розглядають атомову як свою життєвою кров, тому, що чим більше атомової зброї буде, на їх думку, їхній атомовий арсенал, тим сильнішою буде їхня позиція у боротьбі з іншими у суперництві за світове панування".

ПРО НОВІ ВИДАННЯ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

ших львівських часописах, щоб і інші знали, пізнавали, любили не для всіх приступні сокровища духа".

Це було перед війною, а тепер, від 1958 по 1972 — знову „набирав нові нариси, репортажі, фейлетони з того ж мистецького світу й ось, даю його читачам", хотячи свою духову ненасить і передати своєму ближньому".

У книжці 57 репортажів — найбільше з Італії (про Рим — дев'ять), а крім того про міста Міляно, Венецію, Падову, Фльоренцію, Пізу, Монте Кассіно, Ассізі та інші. Італії присвячено понад 200 сторінок. Інші репортажі про Святу Землю (28 ст.), про Люрд і Париж у Франції і про Еспанію та Португалію (Фатіма).

Як видно зі змісту, що це провідник по тих країнах Европи, які згадані вище. Автор найбільше цікавиться мистецтвом і архітектурою, згадує місцями і про літературу, підкреслюючи завжди і все те, що відноситься до України. В музеї при церкві Гробу Господнього шукають нашої прочани плащаницю, яку подарував був цій церкві гетьман Іван Мазепа. В церкві св. Анни на стіні знаходить автор таблицю з короткою молитвою „Пречиста Діво Мати", а в церкві „Отченашу" на мармуровій таблиці на видному місці українці зуміли вмістити і наше „Отче наш, що єси на небі..."

У місті Гроттаферрата урочиста Служба Божа нагадує авторові празник у Бучачі в церкві оо. Василіян. Автор ширше пише про своє перебування в місті Барі, де є мощі св. Миколая — Мирлікійського Чудотворця:

„Ранком пішов я іще раз до св. Николая, бо вельми він мій, від дитинства, ще як у конвикті оо. Василіян у Бучачі приносив доволі багато горіхів, цукорків... — отож прийшов я тут, щоб іще раз помолитися на його могилі".

У місті Палермо на горі Пеллегріно М. Островерха бачив у церкві св. Розалії на мармурових таблицях напис по-латині й по-італійському такого змісту:

„Русини, що довший час перебували в турецькій неволі..., відлучуючи свій прчвеселький корабель від морської олександрійської флоти, з великою обережністю і проворністю, втекли, і, відзискавши волю і причаливши у Палермо дня 7 грудня 1622, звісили зі скелі турецький прапор, як монумент їх перемоги і побожности до святої Дівиці. Опісля, з власної охоти, ставши тут до праці, пожертвували частину їх добичі, щоб збудувати святиню на славу Тієї, що є Покровителькою Сицилії".

Книжка „Берегами мандрівки" М. Островерхи цікаво написана і легко читається. Автор дуже рідко заходить аж до дрібничок, бо в таких випадках сам себе стримує, щоб не бути нудним широкому читачеві, який з цікавістю прочитає і про Рімині, де був той славний Цезарів Рубікон, і де в 1945 році була інтернована наша Дивізія.

Дальші пожертви на англомовне видання
ІСТОРІЇ УКРАЇНИ-РУСИ М. ГРУШЕВСЬКОГО:

Клавдія Т. Салюк, Джерзі Сіті	$100.00
Олена Карачківська, Бруклин	10.00

Щиру подяку за ці пожертви складає
Управа Наукового Т-ва ім. Шевченка в ЗСА

В П'ЯТУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
мого Найдорожчого МУЖА

св. п. Володимира Холєвчука

будуть відправлені

СЛУЖБИ БОЖІ

у ВІВТОРОК, 1 ЛИПНЯ 1975 р., о год. 8 ранку в українській католицькій церкві СВ. МАРІЇ в ОЗОН ПАРКУ, Н. Й. і у ФОРЕСТ ГІЛС, Н. Й.

Про молитви за спокій Його душі просить —
дружина МАРІЯ і РОДИНА

Замість квітів на свіжу могилу

св. п. Андрія Клима

який помер на 79-му році свого трудолюбивого життя, 6-го травня ц. р. в Торонто і був похований 10 травня ц. р., на місцевому цвинтарі „Маунт Гоуп", зложено на фонд „Церква в Потребі" до диспозиції Блаженнішого Патріярха Йосифа склали:

по 100.00 дол. — Павлина Клим;
по 50.00 дол. — інж. Юстин і Жаклін Клим, п-во Івана і Ярослав Клим, д-р Богдан і Таня Осадца, д-р Константин і Ака Перейма;
по 20.00 дол. — п-ні Анна Віттен-Схолс, інж. Андрій і Зірка Рудик, проф. Остап і Володимира Савчинський, п-во Анна і Богдан Сатурський;
по 15.00 дол. — мгр Ольга Качмарська;
по 10.00 дол. — п-ні Лідія Вахнянин, п. Ілля Воробець, інж. Тарас і Олена Гірняк, п-во Дарія і Антін Дербин, ред. Михайло і Наталія Клецор, п. Мирослав Перейма, п. Роберт Схолс, інж. Омелян і Олександра Тарнавський, п-ні Галина Черник, п-во Лідія і Марко Черник;
по 5.00 дол. — п-ні Ярослава Винницька, п-ні Іванна Цибульська.

Всім Жертводавцям, що свої датки зложили на повищу ціль, хай Всевишній Господь винагородить найщедрішими ласками —
дружина ПАВЛИНА КЛИМ

ПРИСВЯЧУЮ СВОЇЙ ДОНІ

бл. п. ЛЯРИСІ ГАРКАЧ

У ДЕВ'ЯТУ РІЧНИЦЮ ЇЇ СМЕРТИ, ЯКА ПРИПАДАЄ 28-го ЧЕРВНЯ

СПОМИН

Дорога Лілю! Відколи тебе нема,
Світ з року на рік багато змінився,
І приятелі не такі самі
Але пам'ять по тобі,
Не зблідла і не змінится повсе.
Як гарно в місяці маю,
До життя природа встає,
Все весело, все барвисте,
Місяць червень заквітне!
І сонце своїм промені злинає,
Багато спомини приносе,
Але серця не загріє,
Смуток не прожене,
Бо твоє місце порожне
Ніхто не заступить ТЕБЕ!

Червень, 1975 р. МАМА

В пам'ять Дон. складаю 10.00 дол. на пресфонд „Свободи".

Немає ні склянок, ні прохолодного напою

Київ. — „Радянська Україна" з 10-го червня опублікувала „коментар художника", або краще сказати зажалення звичайного пасажира, що найшо, , , води. Пенсіонер П. Копоть поїхати річковим кораблем до Кременчука і ніде не найшов праці.., води. Пенсіонер П. Копоть у згаданій газеті пише: „Було це наприкінці травня. Я прийшов на Київський річковий вокзал, щоб сісти на „Метеор" (човен у формі ракети) до Кременчука. Але прийшов зарано і мені години зо три довелося чекати свого рейсу. День був жаркий, хотілося пити, і я вирушив на пошуки води. Трапилося на моєму шляху аж чотири автомати з газованою водою. Але вони не діяли. А хоча би й діяли, то скористатися ними все одно не вдалося б, бо в жадному з них не було склянок.

Коли так, — пише далі Копоть, — мабуть десь поблизу має бути ларьок, де продаються прохолодні напої. Але знайти таку торговельну точку мені, на жаль, не вдалося. Зате навколо жваво торгували пивом — у пляшках і на розлив, вином. Навіть у ларку „Морозиво" за пляшками з вином не видно було основного предмету торгівлі".

В дальшому автор листа жалується і вказує на те, що, мовляв, літом приїжджає багато шкільної молоді в Київ на екскурсії і „кожен з них захоче випити газової води, лимонаду, поласувати морозивом". Автор кінчає листа проханням, щоб „хоча заради дітей, не кажучи вже про всіх інших пасажирів", налагодили торгівлю холодними напоями.

Михайло Островерха в Трентоні

Трентон, Н. Дж. (юко) — З ініціятиви і на запрошення Осередку Праці — Уладу Пластунів Сеніорів (голова: пл. сен. Іван Костюк), та в рамках культурно-освітньої діяльности Українського Народного Дому (голова Іван Чапля), тут в суботу 31-го травня відбулися зустрічі ред. Михайла Островерхи з пластовою молоддю і українським громадянством.

О год. 2-ій по пол. на просторій площі довкруги УНД-ому пластова молодь місцевої пластової станиці, під проводом і командою станичного, пл. сен. Івана Гафтковича та своїх виховників, — вітала редактора Михайла Островерху, кол. члена славного Легіону УСС.

Михайло Островерха розповів молоді, яка кількістю 48 пластунок і пластунів в пластових одностроях зібралася на цю зустріч, зі „Старшим Паном" — про УСС-ів, бої за Україну, спинившися на переможному бої на Маківці, де від 29 квітня по 2-ге травня 1915 р., Українські Січові Стрільці розгромили москалів. Під час і після зустрічі пластова молодь живо цікавилася розповіддю гостя, ставлячи питання, співаючи українські стрілецькі та пластові пісні. Запрошуючи на чергові подібні зустрічі ще й інших, Усусусів — грімким пластовим СКОБ! прощалися пластуні — переємці тієї стрілецької слави з тим, що перед 60-ти роками піднімав Червону Калину за волю України, а ще й тепер своїми книжками, публіцистичною та журналістичною діяльністю пробуджує зі сну тих, що так скоро забувають про наше славне минуле.

Увечері, о год. 6-ій в приміщенні УНД-ому відбулася чергова зустріч, цим разом старшого громадянства, що кількістю коло 50-ти осіб, прийшла віддати салют Усусусам та одному із його колишніх хоробрих воїнів — четареві Михайлові Островерсі.

Програмою вечора проводив Іван Костюк. Вітаючи гостя, приявні повстали з місць та відспівали „Гей у лузі червона калина", вручивши йому замість грозна червоної калини — символічну багряну рожу. Цим вони відзначили постя — Ювілята, якому 7-го жовтня ц. р. стукне на 78-му весну трудолюбивого життя. Подавши життєпис ювілята й перелічивши його твори, ведучий програмою сказав, що прочитавши добру книжку, її ніколи не забувається, а до таких книжок саме зачисляємо твори Михайла Островерхи". З черги, д-р Богдан Корчмарик, молодий історик та учитель історії в Школі Українознавства при УНД-омі в Трентоні, прочитав на честь Ювілята „філіппіку".

Опісля за кавою і солодощами, під звуки стрілецької музики з магнітофонних записок, приявні оглянули виставку книжок, зі стрілецькою тематикою, В-ва „Червона Калина" в Ню Йорку, що її для цієї нагоди прислав ще інший Усусус, директор Петро Постолюк. Набуваючи деякі книжки по дуже дешевих, знижених цінах, а зокрема книжку Ювілята „Берегами мандрівки", яку автор підписував своїм автографом — закінчено цю чергову імпрезу УНДому в Трентоні.

Закінчення шкільного року в семінарії св Василія в Стемфорді

Дня 31-го травня ц. р. відбулося святочне закінчення шкільного року. Його започатковано Архиєрейською Службою Божою, яку відправив, в присутності Владики Йосифа і генерального вікарія О. Манастирського, Владика Василь в асисті о. ректора Колегії П. Скрінковського, та о. ректора Лева Моска, та о. П. Чавса.

Під час Служби Божої Владика Василь виголосив проповідь до абсольвентів, підкреслюючи, що сьогоднішня градуація, це не кінець а радше початок майбутніх студій.

По Службі Божій обидва Владики, отці ректори, отці монсеньйори, та увесь учительський склад, абсольвенти зі своїми батьками та запрошені гості, мали спільний сніданок, який приготовили батьки студентів.

Відтак о. ректор Лев Моско представив Владик, отців, та учительський склад. Опісля попросив до слова о. монс. С. Хрепту і він виголосив до абсольвентів прощальне слово, підкреслюючи, що сама наука без виховання не осягне мети. Школа св. Василія дає молодій людині те, чого не дасть інша, та приготовить молодого юнака до поборювання усіх життьових трудноців.

Опісля двох студентів Михайло Рій і Григорій Скелон вручили Річну Книгу 1975 присвячено свому учителеві Романові Романишиному, як вияв вдячности за його труд. Учитель виголосив подяку і просив запам'ятати собі три речі. Присвятити життя Богові, працю українському народові, а лише честь для себе. Студенти повинні дальше продовжувати навчання української мови, на основах які вони дістали в школі св. Василія.

Усіх абсольвентів є 25, з яких один Іван Карлос прийнятий до Військової Академії у Вест Пойнті, а інші прийняті від різних університетів. Найкращі осяги в науці осягнув Ю. Ленцик; він винагороду Юрій Ленцик, в голосив доповідь українською мовою.

Друге місце в школі здобув Григорій Скелон, який виголосив промову англійською мовою.

Опісля о. ректор Моско роздав студентам нагороди та відзначення: найкращий учень з української мови, Юрій Ленцик одержав нагороду в пам'ять Мирослави Драган, в пам'ять Владики Стаха — Василь Ложницький в пам'ять батька Й. Лисогора, Михайло Лостен, в пам'ять Михайла Кузика, Михайло Рій, та Михайло Михайлів за пильність і допомогу Батьківському комітетові.

Опісля головну промову виголосив о. Йосиф Федорек, в якій підкреслив головні чинники, почерез які можна осягнути сьогоднішню науку, а це батьки, церква та рідна школа.

З черги о. ректор Моско викликав поодиноких студентів, які підходили та з рук Владики Йосифа одержували дипломи.

На закінчення Владика Йосиф подякував о. ректорові, учителям, батькам, та всьому українському громадянству, які своїми пожертвами допомагають удержати єдину в цілій Америці цього роду українську школу. Опісля заохочував всіх щоб присилали своїх синів до української школи св. Василія.

Отець ректор повідомляє, що для українських студентів які хотіли б записатись до школи св. Василія ще є місце. Звертатись треба до місцевих о. парохів або писати до дирекції школи на адресу:

Середня Школа св. Василія
39 Кловели Рд.
Стемфорд Кт. 06906

Н. Н.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ!

Річні збори УККА в Маямі

Дня 12-го травня ц. р. у залі Українського Американського Клюбу відбулися Річні Загальні Збори Відділу УККА в Маямі, Фльорида.

На збори прибули 32 особи, які заступали усі організації Маямі і околиці.

Збори відкрив голова Володимир Хомяк, а опісля обрано Президію: Омелян Граб — предсідник та Ірина Ракуш — секретар. Листу представників організацій відчитала Соня Кучкуда, а протокол з минулорічних Надзвичайних Зборів Ірина Ракуш. Добре опрацьований звіт з діяльности Відділу подав голова Володимир Хомяк. У звітному часі, заходами Відділу й при співучасти інших місцевих організацій відзначено Листопадове Свято, Свято Державности 22-го Січня і Академію в честь Тараса Шевченка. Делегацію УККА чисельно заступлено, під час підписання проклямації 22-го Січня посадником Маямі. Відділ перевів збірку на УНФ. Члени Управи Відділу взяли участь у привітанні С. Кудірки — литовського моряка в Маямі. Сміло зорганізована група українців з прапорами й написами Україна, а також з портретом В. Мороза були у центрі уваги присутніх на цьому привітанні.

Доповнюючі звіти склали члени Управи, а саме: Катерина Гудівська — заступниця голови, Соня Кучкуда — секретарка, Володимир Бацвин — касир, Надя Мудрейко й Михайло Курман — імпрезові референти, Микола Ракуш і Осип Дрозд — референти збірки Н. Фонду.

По запитах і дискусії, голова Контрольної комісії Роман Балабан подав внесення на уділення абсолюторії уступаючій Управі, що Збори одноголосно прийняли.

Нову Управу Відділу обрано в такому складі: Володимир Хомяк — голова, Катерина Гудівська — заступниця голови, Соня Кучкуда — секретар української мови, Ольга Кадучок — секретар англійської мови, Володимир Бацвин — касир. Збірщик Н. Фонду Микола Ракуш, Степан Венгльовський, Осип Дрозд, Антін Угляр і Петро Гуменюк. Імпрезові референти: Омелян Граб, Михайло Курман, Люся Візняк і Пелагія Гевко. Контрольна комісія: Роман Балабан, Надя Мудрейко, інж. Роман Венгловський.

Після вичерпання порядку нарад, новообраний голова Володимир Хомяк подякував за вибір, предклав пляни праці на біжучий рік і закрив Збори.

О. Граб

ТАРЗАН, Ч. 7323. Тарзан знайшов пілота

Чомусь відчуваю, що мені не треба робити дальших розшуків поза це село,,,

Звуки вказують, що проходить щось дуже дике... Найгірші побоювання

Тарзана скоро сповняються... Це він!!!